

Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ У ТАБОРАХ»

8-й семестр, 2025 рік

Галузь знань
01 Освіта/
Педагогіка
Спеціальність
011 Освітні,
педагогічні
науки
Освітній рівень:
бакалаврський

**Назва кафедри
та викладач /
викладачі**

Кафедра педагогіки

Викладач: Шевченко А.Ф. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки педагогічного факультету

Інформація про викладача на сайті факультету: <https://kp.pf.npu.edu.ua/index.php/sklad-kafedri/341-shevchenko-andrii-fedorovych>

E-mail: a.f.shevchenko@npu.edu.ua

**I. Основна
мета/цілі
навчання**

Мета – створення умов для засвоєння досвіду професійної роботи, що включає науково-педагогічні знання про сутність та специфіку дозвіллевої діяльності, її теоретичне обґрунтування та способи реалізації, узагальнені професійні вміння, освоєння яких сприяє ціннісному осмисленню педагогічної реальності та оволодінню досвідом творчої діяльності в умовах тимчасового виховного середовища.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Методика організації дозвілля у таборах»: сформуванню уявлення про принципи та функції дозвільної діяльності, її організаційну структуру, основні напрямки та форми виховної взаємодії; засвоїти спеціальні знання з теорії та практики дозвілля, сформуванню умінь у сфері організації професійної діяльності; опанувати

основами сценарної майстерності, її специфічними особливостями, психолого-педагогічною установкою у спілкуванні; оволодіти досвідом творчої діяльності щодо конструювання цілісної системи дозвілля у єдності теорії, організації та методичного забезпечення дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна **вибіркова**

III. Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	3 кредити
Загальна кількість годин	90
Лекційні заняття	18
Практичні/семінарські заняття	/16
Самостійна робота	56

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Модуль I. Теоретичні основи дозвіллевої діяльності

Тема 1. Дозвілля як соціально-педагогічне явище

Сутність дозвіллевої діяльності. Соціальні функції дозвілля. Принципи дозвіллевої діяльності. Педагогічний потенціал дозвіллевої діяльності.

Тема 2. Предмет педагогіки дозвілля. Аксиологія дозвілля. Інфраструктура дозвілля. Принципи педагогіки дозвілля. Методи педагогіки дозвілля.

Тема 3. Основні напрямки організації дозвілля

Культурно-дозвіллеве середовище дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. Предметне наповнення та основні властивості культурно-дозвіллевого середовища. Структура культурно-дозвіллевого середовища та особливості її формування. Типи культурно-дозвіллевих середовищ.

Тема 4. Методи дозвіллевої педагогіки

Метод ігрового тренінгу. Метод театралізації. Метод творчого суперництва. Ігровий метод. Метод співробітництва. Метод створення виховної ситуації. Метод імпровізації. Методи прямого та опосередкованого педагогічного впливу. Методи впливу на емоційну та вольову сфери особистості. Метод впливу на сферу саморегуляції зростаючої особистості. Метод дилем.

Тема 5. Форми дозвіллевої діяльності

Класифікація традиційних форм дозвіллевої роботи з дітьми та підлітками. Статичні форми: мінімальний рух в обмеженому просторі – базова форма «представлення». Динамічні: упорядкований рух маршрутом – базова форма «подорож»; невпорядкований рух у межах певного життєвого простору – базова форма «гуляння».

Модуль II. Технологічний підхід в організації дитячого дозвілля

Тема 1. Організація дозвільної діяльності як соціально-педагогічна технологія

Соціально-педагогічна технологія: поняття та сутність. Класифікація соціально-педагогічних технологій. Специфіка соціально-педагогічної діяльності. Основні форми організації дозвіллевої діяльності.

Тема 2. Технологія дозвіллевої діяльності

Зміст, форми, засоби та методи дозвілєвої діяльності. Загальна методика підготовки та проведення дозвілєвих справ. Методика підготовки, організації та проведення масових форм дозвілля. Сценарій – основа дозвілєвої справи. Творчі аспекти навчання драматургії дозвілєвих справ.

Тема 3. Основи технології дозвілєвої діяльності

Складові частини технологічного процесу. Діагностика, прогнозування та проектування справи. Планування роботи. Забезпечення самокерованості дозвілєвої взаємодії. Організація культурно-дозвілєвої роботи. Формування та вибір завдань. Внесення коректив у спільну діяльність. Аналіз та самоаналіз проведеної дозвілєвої справи.

Тема 4. Технології організації шоу-програм

Основні види шоу-програм. Вуличні вистави, програми спортивно-технічної спрямованості. Клубні програми різної спрямованості. Основні засади побудови шоу-програм. Нове технічне обладнання сучасного шоу. Етапи шоу-програм. Маркетинговий та фінансовий аспекти шоу-програми. Творчий склад чи режисерсько-постановча група.

Тема 5. Сценарні основи технології культурно-дозвілєвої діяльності

Робота над сценарієм з урахуванням форми діяльності, місця проведення, стану аудиторії. Етапи роботи над задумом дозвілєвої справи. Композиційна побудова сценарію. Представлення різних прийомів побудови монтажу, а також запровадження ритуальних дій.

Тема 6. Ігрові технології у професійно-педагогічній діяльності

Виховне значення гри. Класифікація дитячих ігор. Чинники вибору дитячих ігор. Технологія організації дитячих ігор.

Тема 7. Технологія організації дитячого свята

Свято та його значення для дитини. Структура організації дитячого свята. Організація та композиція дитячого свята. Організація та проведення масових шоу-справ.

Модуль III. Організація культурно-дозвілєвої діяльності в умовах тимчасового виховного середовища

Тема 1. Організація та планування виховної роботи у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку

Зміст виховної роботи з дітьми та підлітками у дитячому оздоровчому таборі. Характеристика організації таборової зміни у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку. Організація планування виховної роботи. Види планів у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.

Тема 2. Методика виховної роботи в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку

Зміст, форми та методи формування дитячого самоврядування. Методика підготовки та проведення масових творчих справ. Методика колективної творчої діяльності. Методика підготовки та проведення ігор.

Тема 3. Методика проведення дозвілєвих справ

Педагогічні вимоги до організації різних справ: характеристика загальних вимог. Основні етапи, вимоги до організації проведення дозвілєвих справ різного спрямування. Особливості організації репетиційної роботи. Види та зміст репетицій. Аналіз та самоаналіз справ: методика проведення. Методика складання резюме за наслідками аналізу справи.

Тема 4. Методичні рекомендації з організації виховної роботи в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку

Пам'ятка вихователю дитячого закладу оздоровлення та відпочинку. Зразки планування в дитячому закладі.

Традиційні форми і методи виховної роботи в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку. Різновиди виховної роботи: сценарії виховних справ, тематичні дні, бліцтурніри, організація загонових вогників). Ритуали, символи та атрибути дитячого тимчасового об'єднання. Організація роботи гуртків в подібному дитячому закладі. Організація самоврядування в умовах

дитячого тимчасового об'єднання.

Тема 5. Програмне забезпечення організації дозвілля дітей та підлітків в умовах тимчасового виховного середовища
Сутність та класифікація програм організації літнього відпочинку дітей та підлітків. Етапи розробки програми виховної роботи.
Структура програми.

V. Результати навчання

ПРН1. Володіти основними знаннями і поняттями з педагогіки, психології, педагогіки дозвілля, теорії і методики культурно-дозвілєвої діяльності та рекреації.

ПРН2. Знати психолого-педагогічні особливості навчання, виховання та розвитку різних вікових груп населення у сфері культурно-освітнього дозвілля.

ПРН4. Уміти вільно оперувати педагогічними методиками організації та проведення індивідуальної, групової культурно-дозвілєвої діяльності та рекреації.

ПРН8. Уміти оцінювати власні професійні здобутки та визначати перспективи особистого професійного розвитку.

VI. Порядок та критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова (нова редакція)» (затвердженого на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «09» березня 2023 року, протокол №3).

Поточний контроль:

Критерії оцінювання виконання студентом модульних контрольних робіт. Передбачено виконання 3 модульних контрольних робіт, за які студент отримує до $10 \cdot 3 = 30$ балів. Модульні контрольні роботи складаються з 20 тестових питань і трьох відповідей, одна з яких правильна.

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
9-10	ставиться за правильні відповіді на 17-20 питань модульної контрольної роботи;
7-8	ставиться за правильні відповіді на 14-16 питань модульної контрольної роботи;
5-6	ставиться за правильні відповіді на 9-12 питань модульної контрольної роботи;
0-4	ставиться за правильні відповіді на 1-8 питань модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання виконаного студентом Кейс-завдання, яке містить опис навчальної, виховної чи конфліктної ситуації і 5 запитань щодо її оптимального розв'язання. Загалом студент отримує за три модулі $10 \cdot 3 = 30$ балів.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
9-10	завдання виконано повністю, студент наводить повну чітку аргументацію обраного рішення на основі якісно зробленого аналізу.
7-8	завдання виконане повністю, але студент не наводить повної чіткої аргументації обраного рішення. Має місце зайве теоретизування, чи навпаки, теоретичне обґрунтування обмежене, є власна точка зору на проблему, але не всі причини її виникнення встановлені.

5-6	завдання виконане більш ніж на 2/3, але студент не може чітко аргументувати зроблений вибір, показує явну нестачу теоретичних знань. Висновки слабкі, свідчать про недостатній аналіз фактів, в основі рішення має місце припущення. Власна точка зору щодо причин виникнення проблеми не обґрунтована чи відсутня.
3-4	завдання виконане менш як на третину. Відсутня деталізація під час аналізу ситуації, виклад емпіричного матеріалу не структурований. Але якщо розв'язок і є, все одно, він, зазвичай, не стосується проблеми, закладеної у кейсі.
0-2	завдання виконане частково. Ситуативне розпізнавання навчальної (виховної), конфліктної ситуації. Викладений матеріал фрагментарний і не структурований.

Критерії оцінювання виконаного студентом творчого завдання. Передбачено виконання 3 творчих робіт, за які студент отримує до $10 \cdot 3 = 30$ балів.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
9-10	Завдання виконано повністю. Студент володіє узагальненими знаннями з дисципліни, пропонує власні підходи до розуміння педагогічних термінів та понять
7-8	Завдання виконане повністю. Власні формулювання є логічними, обґрунтованими, але з деякими неточностями.
5-6	Завдання виконане більш ніж на 2/3. Відповідь правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки.
3-4	Завдання виконане менш як на третину. Студент здатний відтворювати навчальний матеріал з помилками та неточностями. Потребує сторонньої допомоги.
0-2	Завдання виконане частково. Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу. Виявляє здатність елементарно викласти думку.

Підсумковий контроль: залік у 8 семестрі.

Підсумковий контроль проводиться у формі виконання різнорівневих завдань. На залік виносяться питання, що відповідають навчальній програмі з дисципліни і доводяться до відома студентів викладачем. Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою та виставляються у відповідну графу в заліковій відомості. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середнє арифметичне кількості балів поточного (100 балів) та залікового (100 балів) контролю.

VII. Політика курсу

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щоп'ятниці після шостої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропущені заняття здобувач може в години консультацій; доскласти або перескласти завдання може протягом двох тижнів після заняття, на яких воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (у разі, коли здобувач не має поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

VIII. Основні інформаційні ресурси

Лапто В. В. Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах: навч. посіб. В.В. Лапто, Держ. вищ. навч. закл. «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ : НАІР, 2012. 299 с.

Цапко А. М., Кабанська Г.А. Організаційно-виховна практика в дитячих таборах оздоровлення та відпочинку. Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті : міжнар. період. зб. наук. пр. / Всесвіт. наук. ноосфер.-онтол. т-во [та ін.] ; за заг. ред. В. П. Бабича, Л. С.

Рибалко, Л. А. Штефан. Харків, 2021. Вип. 3. С. 192–196.

Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах: [навч. посіб. для студ вищ. навч. закл.]. М - во освіти і науки, молоді та спорту України, Ніжин. держ ун-т ім. М. Гоголя; авт.-уклад.: Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, О. С Філоненко; за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 179 с.

Мільчевська Г.С. Форми й методи роботи з старшими підлітками в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку. Молодий вчений. №1(03), січень, 2014. С.150-154.

Білецький О. А., Золотарьова, В. В., & Біленець, А. В. (2021). Проблема організації дозвілля дітей і підлітків в позашкільній роботі. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки, (1 (339) Ч. 2), 112-119.

Пивоварська К. (2023). Літній табір денного перебування як мультифункціональний інструмент роботи закладу вищої освіти з підлітками. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету, (3), 41-47.

Щука Г.П. Організація анімаційної діяльності. Курс лекцій. Берегове, 2024.156 с.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри педагогіки протокол № 1 від 25 серпня 2024 року